

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: +32 2 289 76 11
Fax : +32 2 289 76 09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

BESLISSING

(B)150129-CDC-658E/32

over

“het voorstel van 25 november 2014 van ELIA SYSTEM OPERATOR NV tot aanpassing vanaf 1 januari 2015 van de tarieven voor openbare dienstverplichtingen en van toeslagen en heffingen – Strategische reserve”

genomen met toepassing van de artikelen 7octies en 12, § 8, 9° van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

29 januari 2015

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
VERKLAREND LEXICON	4
I. ANTECEDENTEN.....	5
II. JURIDISCHE GRONDSLAG	6
III. ANALYSE	8
III.1 De beoordelingscriteria van de CREG	8
III.2 Dossier van Elia van 25 november 2014.....	8
III.3 Tarief voor de nieuwe openbare dienstverplichting	8
III.3.1 Openbare dienstverplichting op federaal niveau.....	8
III.3.2 Bepaling van de inkomsten die van de kosten kunnen worden afgetrokken	9
III.3.3 Bepaling van de kosten te dekken door de toeslag	10
III.4 De volumes aan energie die de drager vormen voor de facturatie van voornoemde tarieven.....	12
IV. ALGEMEEN VOORBEHOUD.....	13
V. CONCLUSIE	14

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) neemt hierbij een beslissing over het onderdeel van het voorstel van 25 november 2014 ingediend door ELIA SYSTEM OPERATOR NV (hierna: Elia) met betrekking tot de invoering vanaf 1 januari 2015 van een tarief voor de openbare dienstverplichting strategische reserve (artikel 7octies van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt).

Naast de inleiding en de verklarende woordenlijst, bevat onderhavige beslissing vijf delen:

- 1) het eerste deel bevat het overzicht van de antecedenten;
- 2) in het tweede deel wordt de juridische grondslag van de beslissing uiteengezet ;
- 3) in het derde deel analyseert de CREG het voorstel van Elia van 25 november 2014 ;
- 4) in het vierde deel formuleert de CREG een algemeen voorbehoud over deze beslissing;
- 5) het vijfde deel tenslotte bevat de eigenlijke beslissing.

Het Directiecomité van de CREG nam deze beslissing tijdens zijn vergadering van donderdag 29 januari 2015.

////

VERKLAREND LEXICON

'De **CREG**': de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas, zoals beschreven in artikel 23 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

'**Wet van 29 april 1999**' of '**Elektriciteitswet**': de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

'**Elia**': ELIA SYSTEM OPERATOR NV die met ingang van 17 september 2002 op federaal niveau aangesteld is als beheerder van het transmissienet in de zin van artikel 10, § 1 van de wet van 29 april 1999. ELIA SYSTEM OPERATOR NV beschikt eveneens over de nodige licenties van de drie gewesten voor de elektriciteitsnetten met een spanning tussen 30 kV en 70 kV. Alle elektriciteitsnetten onder haar beheer hebben daarom een transmissiefunctie.

'**Voorlopige Tarifaire Methoden**': De gecoördineerde versie van het besluit van de CREG (Z)111124-CDC-1109/1, gewijzigd op 29 maart 2013, tot vaststelling van voorlopige methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het elektriciteitsnetwerk met een transmissiefunctie, bedoeld als overgangsmaatregel tot de goedkeuring van de tariefmethodologie in toepassing van artikel 12 van de Elektriciteitswet, zoals goedgekeurd door het Directiecomité van de CREG op 28 maart 2013.

////

I. ANTECEDENTEN

1. Door de wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt werd een mechanisme voor een strategische reserve ingevoerd. In de Ministeriële Besluiten van 3 april en 16 juli 2014 gaf de Staatssecretaris voor energie Elia de opdracht een strategische reserve aan te leggen voor de winterperiode van 2014/2015 en de twee daaropvolgende winters.
2. Na de toewijzing van de aanbesteding in september vroeg de CREG herhaaldelijk aan Elia om haar een tariefvoorstel te bezorgen.
3. De eerste informele vergaderingen vonden pas in de loop van november 2014 plaats. De CREG en Elia kwamen samen op 7 november 2014, 20 november 2014, 12 januari 2015 en 19 januari 2015.
4. Op 25 november 2014 heeft de CREG van Elia een document ontvangen met de titel "Adaptation des Tarifs pour obligations de service public et taxes et surcharges pour application à partir du 1er janvier 2015"¹. Dit dossier bevat een voorstel voor de evolutie van de betreffende tarieven en toeslagen vanaf 1 januari 2015.
5. Op 27 november 2014 heeft de CREG van Elia een aanvulling bij bijlage IV van het dossier "Adaptation des Tarifs pour obligations de service public et taxes et surcharges pour application à partir du 1er janvier 2015"² ontvangen, betreffende in het bijzonder de openbare dienstverplichting met betrekking tot de strategische reserve.
6. Op 1 december 2014 stuurde de CREG Elia een eerste verzoek om bijkomende inlichtingen.
7. Op 11 december 2014 bezorgde Elia de CREG de bijkomende inlichtingen.
8. Op 8 januari 2015 stuurde de CREG Elia een tweede verzoek om bijkomende inlichtingen. Elia heeft hierop geantwoord op 23 januari 2015.

~ ~ ~ ~

¹ Letterlijke vertaling: "Aanpassing van de tarieven voor openbare dienstverplichtingen en van toeslagen en heffingen voor toepassing vanaf 1 januari 2015".

² Zie voetnoot 1.

II. JURIDISCHE GRONDSLAG

9. Artikel 7octies van de elektriciteitswet bepaalt het volgende:

"De kostprijs van de strategische reserve wordt gedekt door een tarifaire toeslag ter financiering van de openbare dienstverplichting van de netbeheerder, zoals bedoeld in artikel 12, § 5, tweede lid, 11°. Deze toeslag wordt voorgelegd ter goedkeuring aan de commissie. De kostprijs is samengesteld uit de kosten gedragen door de transmissienetbeheerder overeenkomstig de contracten gesloten ten gevolge van de procedure voorzien in artikel 7quinquies, en, desgevallend, de kosten die voortvloeien uit de belasting opgelegd door de Koning aan de inschrijvers overeenkomstig artikel 7sexies, met aftrek van alle netto inkomsten gegenereerd uit de activering van de gecontracteerde capaciteiten, in naleving van de regels bedoeld in artikel 7septies.

De door de netbeheerder opgelopen kosten voor het beheer en de ontwikkeling van deze activiteit worden gedekt door passende reguleringsmechanismen voorzien in de tariefmethodologie bedoeld in artikel 12. "

10. Artikel 12, § 1 van de Elektriciteitswet bepaalt dat de aansluiting op en het gebruik van de elektrische infrastructuren en systemen van de netbeheerder en de daaruit voortvloeiende ondersteunende diensten, het voorwerp uitmaken van tarieven voor het beheer van het transmissienet en van de netten met een transmissiefunctie. Deze tarieven worden door de CREG beoordeeld en goedgekeurd. De CREG oefent haar tariefbevoegdheid uit in overeenstemming met artikel 23, § 2, 14° van de Elektriciteitswet.

11. Artikel 12, § 5 van de Elektriciteitswet bepaalt dat de CREG de tariefmethodologie opstelt met naleving van een aantal richtlijnen, waaronder deze die bepaalt dat *"de nettokosten voor de openbare dienstverplichtingen die worden opgelegd door [de Elektriciteitswet], het decreet of de ordonnantie en hun uitvoeringsbesluiten, worden toegevoegd aan de tarieven op een transparante en niet-discriminerende wijze, conform de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen"* (art. 12, § 5, 11°).

12. Artikel 12, § 2 van de Elektriciteitswet voorziet dat de tariefmethodologie die de netbeheerder moet gebruiken voor het opstellen van zijn tariefvoorstel door de CREG dient te worden opgesteld in overleg met deze netbeheerder en volgens een procedure die het voorwerp uitmaakt van een akkoord tussen de CREG en de netbeheerder. Bij gebrek aan een dergelijk akkoord voorziet de wet een minimale overlegprocedure. Een akkoord zoals hiervoor beschreven, werd gesloten en er werd eveneens een openbare raadpleging gehouden over het ontwerp van tariefmethodologie; de in artikel 12, § 1 beoogde methodologie werd op 18 december 2014 aangenomen.

Overeenkomstig artikel 49 van de tariefmethodologie werd deze laatste op 1 januari 2015 van kracht. Artikel 47 bepaalt dat de Voorlopige Tarifaire Methoden worden ingetrokken, maar van toepassing blijven *"om alle aspecten van de tariefregulering voor de regulatoire*

periode 2012-2015 af te handelen, met inbegrip van de afsluiting van de saldi met betrekking tot deze periode".

Voor zover het voorstel van Elia de tariefaanpassing vanaf 1 januari 2015 beoogt, blijven de Voorlopige Tarifaire Methoden van toepassing.

13. Artikel 12, § 8, van de Elektriciteitswet voorziet echter dat de invoerings- en goedkeuringsprocedure voor de tariefvoorstellen het voorwerp uitmaken van een akkoord tussen de CREG en de netbeheerder en voorziet een procedure die gevolgd moet worden bij gebrek aan dergelijk akkoord.

14. Op 25 augustus 2014 hebben de CREG en Elia een akkoord gesloten over de procedure voor de indiening en goedkeuring van de tariefvoorstellen en wijziging van de tarieven. De partijen wensen echter dat deze overeenkomst pas van toepassing zal zijn voor de volgende regulatoire tariefperiode, gelijktijdig met de nieuwe tariefmethodologie. Voorgenoemd akkoord is overigens op hetzelfde ogenblik bekendgemaakt als het ontwerp van tariefmethodologie en dit met het oog op een openbare raadpleging.

Het akkoord van 25 augustus 2014 is in onderhavig geval dan ook niet van toepassing. Bij gebrek aan een akkoord moet de procedure worden toegepast die wordt beschreven in artikel 12, § 8 van de Elektriciteitswet.

In dat artikel is onder punt 9° een specifieke bepaling opgenomen in het geval van een invoering of een aanpassing van een openbare dienstverplichting of van een toeslag:

"De commissie past, onverminderd haar mogelijkheid om de kosten te controleren in het licht van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, het niveau van de door de netbeheerder toegepaste toeslagen aan alle wijzigingen van openbare dienstverplichtingen aan, met name gewestelijke, die op hem van toepassing zijn binnen de drie maanden na het verzenden door de netbeheerder van dergelijke wijzigingen. De netbeheerder zendt deze wijzigingen zo spoedig mogelijk over aan de commissie zodra ze in werking zijn getreden. "

15. Daarom vormt artikel 12, § 8, 9° van de Elektriciteitswet de wettelijke basis voor onderhavige beslissing.

~ ~ ~ ~

III. ANALYSE

III.1 De beoordelingscriteria van de CREG

16. Aangezien het om een nieuw tarief gaat, moet dat aan de klassieke criteria inzake transparantie, non-discriminatie, evenredigheid e.d. beantwoorden.

17. In overeenstemming met de Voorlopige Tarifaire Methoden kunnen latere tariefaanpassingen plaatsvinden ingeval het duidelijk is dat de geldende tarieven niet langer evenredig zijn of discriminatoir worden toegepast.

Wat de tarieven voor openbare dienstverplichtingen en toeslagen betreft, zal de CREG tot de aanpassing overgaan indien zou blijken dat, zonder dergelijke regulariserende ingreep:

- de vastgestelde evolutie aanleiding geeft tot systematische en substantiële budgetoverschrijdingen; of
- de vastgestelde evolutie aanleiding geeft tot een onevenredig tarief dat niet langer de kosten weerspiegelt en ertoe leidt dat Elia gedurende een onredelijke periode met substantiële overschotten/tekorten geconfronteerd wordt.

III.2 Dossier van Elia van 25 november 2014

18. Het dossier dat Elia voorlegt, bevat de gegevens met betrekking tot:

- 1) de analyse van het nieuwe voorgestelde tarief voor de openbare dienstverplichting strategische reserve (punt I.1.1.3);
- 2) de analyse van de evolutie van de energievolumes die de basis vormen van de facturatie van de voormelde tarieven en toeslagen (punt I.3.).

III.3 Tarief voor de nieuwe openbare dienstverplichting

III.3.1 Openbare dienstverplichting op federaal niveau

19. In het kader van de wet van 26 maart 2014 tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt werd een mechanisme voor een strategische reserve ingevoerd. In de Ministeriële Besluiten van 3 april en 16 juli 2014 gaf de

Staatssecretaris voor energie Elia de opdracht een strategische reserve aan te leggen voor de winterperiode van 2014/2015 en de twee daaropvolgende winters.

20. Die wettelijke aanpassingen creëren een nieuwe openbare dienstverplichting voor Elia. In overeenstemming met artikel 7octies van de Elektriciteitswet worden de bijkomende kosten die eruit voortvloeien, na aftrek van eventuele inkomsten uit de activering van gecontracteerde capaciteiten, gedekt door een nieuwe tarief dat ter goedkeuring aan de CREG wordt voorgelegd.

III.3.2 Bepaling van de inkomsten die van de kosten kunnen worden afgetrokken

21. De activering van de strategische reserve aan 3.000 EUR/MWh (*economic trigger*) of aan het onevenwichtstarief van maximaal 4.500 EUR/MWh (*technical trigger*) kan inkomsten voortbrengen die hoger liggen dan de kosten, maar het is eveneens mogelijk dat de reserve niet wordt geactiveerd. Met het oog op de stabiliteit en de evenredigheid van de prijs is het aangewezen een budgettair evenwicht te vinden tussen de deels gekende kosten en de onzekere maar mogelijk hoge inkomsten.

III.3.2.1 Inkomsten uit activering

22. Elia heeft in zijn tariefvoorstel geen rekening gehouden met inkomsten uit activering.

Standpunt van de CREG

De CREG aanvaardt deze benadering gezien het onzekere en onvoorspelbare karakter van deze inkomsten. De opbrengst ervan wordt *ex post* berekend en afgetrokken van de kosten op basis waarvan het tarief voor het volgende jaar zal worden berekend.

III.3.2.2 Inkomsten uit boetes

23. Elia hield in haar tariefvoorstel evenmin rekening met inkomsten uit de inning van boetes.

Standpunt van de CREG

De CREG aanvaardt deze benadering gezien het onzekere en onvoorspelbare karakter van deze inkomsten. Ook in dit geval zal de opbrengst *ex post* worden verrekend.

III.3.3 Bepaling van de kosten te dekken door de toeslag

24. De strategische reserve kan drie types kosten voortbrengen:

- reserveringskosten, die de vaste vergoeding vertegenwoordigen die tijdens de vijf wintermaanden wordt uitgekeerd aan de houders van de capaciteit waarvan de offerte werd geselecteerd;
- activeringskosten, bestemd om een bijkomende vergoeding uit te keren aan de houders van capaciteit wanneer deze door Elia worden geactiveerd;
- beheers- en ontwikkelingskosten binnen Elia.

25. De reserveringskosten maken hiervan het grootste deel uit. Deze zijn gekend in de loop van het jaar N, maar worden uitgekeerd aan de geselecteerde capaciteitshouders van in de winterperiode (van 1 november N tot 31 maart N+1). De eventuele activeringskosten moeten ook worden betaald tijdens deze winterperiode die in twee kalenderjaren valt. Het zou dan pertinent geweest zijn om het tarief in de loop van het jaar te beginnen toepassen. Om praktische redenen stelt Elia echter voor om het tarief vanaf januari van het jaar N+1 toe te passen. Aangezien er geen tarief voor 2014 bestaat, houdt dat in dat het tarief voor 2015 de kosten voor de twee jaren moet dekken (evenals een saldo voor 2013).

III.3.3.1 Reserveringskosten

26. Elia schat deze kosten op **36.860.000,00 EUR voor de winter 2014/2015 en de maanden november en december 2015**. Die kosten stemmen overeen met het resultaat van de aanbesteding en met de gevolgen van het Koninklijk Besluit van 11 september 2014 dat prijsvoorwaarden oplegt aan intekenaars.

De productiecapaciteiten weerhouden voor de winter 2014/2015 werden overeengekomen voor een periode van drie jaar. Elia beschikt reeds over een deel van de gegevens met betrekking tot de reserveringskosten voor de maanden november en december 2015. Die kosten werden in het budget opgenomen.

Standpunt van de CREG

De CREG aanvaardt deze benadering, die beantwoordt aan de doelstellingen inzake stabiliteit en evenredigheid van de tarieven.

III.3.3.2 Activeringskosten

27. Elia heeft geen enkele activeringskost in het budget opgenomen.

Standpunt van de CREG

De CREG aanvaardt deze benadering, die coherent is met het niet-budgetteren van activeringsopbrengsten.

III.3.3.3 Beheers- en werkingskosten van Elia

28. De eerste werken voor het aanleggen van een strategische reserve zijn gestart in 2013. In haar beslissing (B)140724-CDC-658E/29/1 van 24 juli 2014 betreffende de regulatoire saldi voor het jaar **2013** keurde de CREG een saldo van **281.500.000,00 EUR** goed.

Voor **2014 en 2015** schat Elia haar kosten op **5.938.000,00 EUR**. In dat bedrag zijn **de interne activeringskosten** die worden geschat op **11.002,00 EUR per activering** en de eventuele **financiële kosten** niet opgenomen.

29. De onderstaande tabel geeft de kosten per soort weer.

Tabel 1: Spreiding van de beheers- en ontwikkelingskosten gebudgetteerd door Elia

	in miljoen EUR			
	2013	2014	2015	Totaal
Kosten Elia	281,5	2.756	2.901	5.938
Ontwikkelingskosten		2.717	1.273	3.990
interne prestaties		1.330	729	2.059
aankopen (ontwikkeling software,...)		1.387	544	1.931
Recurrente beheerskosten		39	1.627	1.666
interne prestaties			1.365	1.365
aankopen (Belpex fee,...)		39	262	301

De interne prestaties van Elia maken 48% van de totale beheers- en ontwikkelingskosten in 2014 uit. Dat aandeel stijgt in 2015 naar 72%. Bovendien wordt een deel van die kosten als terugkerend aangeduid.

30. De CREG kan dit budget aanvaarden voor zover het aankopen (software e.d.) betreft. Bij de analyse van de saldi zal ze echter nagaan of deze uitgaven wel degelijk

uitsluitend op de strategische reserve betrekking hadden en niet zouden zijn gemaakt als de strategische reserve niet was aangelegd.

31. Wat de interne prestaties betreft, heeft de CREG aan Elia³ een aantal schriftelijke vragen gesteld over:

- de gedetailleerde berekening van de prestatiekost;
- de impact van de strategische reserve op de algemene kosten;
- de gedetailleerde beschrijving van de prestaties per opdracht en per departement;
- de reden voor de gelijkwaardigheid van de budgetten voor 2014 en 2015 terwijl de strategische reserve sinds 1 november 2014 operationeel is;
- de impact van het budget op de totale inkomsten van de gereguleerde activiteit evenals op de verwachte efficiëntiewinsten.

Standpunt van de CREG

32. Na een gedetailleerde analyse van de antwoorden die Elia gaf, aanvaardt de CREG het voorgestelde budget.

33. Bij de goedkeuring van de saldi zal de CREG het bijkomende karakter van de kosten ten opzichte van de gereguleerde activiteiten van de netwerkbeheerder controleren.

III.4 De volumes aan energie die de drager vormen voor de facturatie van voornoemde tarieven

34. Voor de voorspellingen van afgenomen volumes in 2015 heeft Elia de schattingen van het Correctief Tariefvoorstel 2012-2015 overgenomen dat op 2 april 2013 aan de CREG werd voorgelegd en goedgekeurd werd door de tariefbeslissing van de CREG van 16 mei 2013⁴.

³ Brief met vraag om bijkomende inlichtingen van 10 december 2014

⁴ Beslissing (B)130516-CDC-658E/26 betreffende "het correctief tariefvoorstel van NV ELIA SYSTEM OPERATOR van 2 april 2013 voor de regulatoire periode 2012 – 2015", 16 mei 2013.

IV. ALGEMEEN VOORBEHOUD

35. In deze beslissing heeft de CREG zich beperkt tot de analyse van de motivering en de draagwijdte van de tariefwijzigingen die Elia heeft voorgesteld in haar dossier van 25 november 2014.

De CREG behoudt zich het recht voor om de rechtvaardiging en het reële karakter van alle posten in de loop van de komende jaren aan een grondig onderzoek te onderwerpen.

////

V. CONCLUSIE

Gelet op de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en in het bijzonder artikelen 12, §8, 9° en 7octies;

Gelet op het voorstel tot wijziging van de toeslagen en openbare dienstverplichtingen van dinsdag 25 november 2014 dat het dossier "Tarieven voor openbare dienstverplichtingen" en "Taksen en toeslagen" voor toepassing vanaf 1 januari 2015 en de aanvulling bij bijlage IV bevat;

Gelet op de brieven van Elia van 11 december 2014 en 23 januari 2015;

Gelet op de Voorlopige Tarifaire Methodes van 24 november 2012;

Gelet op de beoordelingscriteria van de CREG voor de tussentijdse wijziging van de tarieven en toeslagen (cfr. III.1 *supra*);

Gelet op de voorgaande analyse;

Overwegende dat het tariefvoorstel overeenstemt met de principes van toepassing op de openbare dienstverplichting waarvan het tarief gereguleerd is;

Overwegende dat in het tariefvoorstel alleen de bijkomende kosten ten opzichte van het tariefvoorstel voor 2013 zijn opgenomen, wat een neutraliteit oplevert ten opzichte van het saldo van de beheersbare kosten (stimulans Y1);

Overwegende dat de informatie opgeleverd door Elia een zekere waarborg biedt op het niet-overdragen van de gereguleerde activiteit naar de openbare dienstverplichting;

Overwegende dat de voorgestelde benadering beantwoordt aan de doelstellingen inzake stabiliteit en evenredigheid van de tarieven;

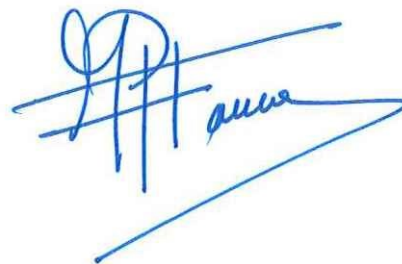
Aanvaardt de CREG het voorstel van Elia betreffende het tarief voor de openbare dienstverplichting strategische reserve.

Het tarief voor de openbare dienstverplichting strategische reserve bedraagt bijgevolg **0,6110 EUR/MWh netto afgenomen energie**. Dit tarief treedt in werking op **1 februari 2015**.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Marie-Pierre FAUCONNIER
Voorzitster van het Directiecomité